

(ISSN: 2587-0238)

Bahadır, F. (2021). Perception of Teacher Candidates about Distance Education During the Covid-19 Pandemic, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(15), 1010-1039.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.340>

Article Type (Makale Türü): Research Article

PERCEPTION OF TEACHER CANDIDATES ABOUT DISTANCE EDUCATION DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Ferdi BAHADIR

Assist. Prof.Dr., Erzincan Binali Yıldırım University, Erzincan, Turkey, ferdibahadir@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-4777-4762

Received: 01.04.2021

Accepted: 14.07.2021

Published: 14.08.2021

ABSTRACT

This study aimed to examine teacher candidates' perceptions about distance education. In this study, a phenomenology method was employed. The participants of the study were ten teacher candidates. The data was collected through semi-structured interviews. The interview questions were developed by the researcher. Content analysis and open coding method, which are among qualitative data analysis techniques, were used in data analysis. According to the results, the participants did not adopt distance education at a higher level and considered it as a necessity in the current circumstance. In addition, the lack of communication, technical issues, technological inadequacies, inability to achieve all objectives of a course, and the lack of equality among students were identified as critical limitations of distance education. Despite of these limitations, the participants also mentioned its advantages as comfort, continuous access to course materials, time saving, and learning at self-pace. In addition, according to the participants, homework and quizzes throughout a semester should be integrated in the measurement and evaluation process rather than using only mid-term and end-term exams. In order for an effective distance education, the participants stated that instructors should have sufficient professional knowledge and skills, technical issues should be eliminated, intensive interaction should be supported, and equality among students in term of access to technological tools should be ensured. As a result, it is suggested that the course materials used in distance education programs should be interactive; the measurement and evaluation process should be fair and realistic; and learning management systems should allow interaction. In addition, the limitations of the study and suggestions for future research are discussed.

Keywords: Distance learning, covid-19, pandemic, online education.

INTRODUCTION

Some technologies designed to ease human lives has become a necessity in life over time. Distance education technologies are one of them. Although it was previously considered as an application to support education, it became a necessity and even an obligation due to Covid-19 pandemic. İşman (2011) stated that distance education provides students with an independent, individual, and collaborative learning environment and posited that educational institutions should be ready to integrate it to their structure in order to survive in the next centuries. Indeed, what people are experiencing today in the field of education due to the pandemic is an indicator of İşman's argument. In addition, the pandemic also enabled educators and researchers to determine the deficiencies of distance education and critical steps were taken to eliminate those deficiencies. Gilani (2020) stated that only about 60% of the world's population has access to online environments. Although he considered this as a digital disparity, he also argued that the pandemic is a great opportunity to be prepared in terms of education for various threats such as natural disasters by eliminating the deficiencies in distance education. Specifically, Can (2020) emphasized more investments in and more attention for alternative learning approaches for open and distance education. It has also been stated that the quality of learning depends largely on the level and quality of digital access (Gilani, 2020).

The United States Distance Learning Association (USDLA) defines distance education as a process of acquiring information through various communication tools, which can be applied at different education levels (USDLA, 2021). Moore and Kearsley (2005) describe distance education as planned practices that are designed through special teaching approaches and use of different technological tools for situations in which learners and instructors are in different places. Distance education provides learning opportunities for everyone without any place, time, and age limitations (Ağaoğlu, İmer, & Kurubacak, 2002). It may be designed as individual/collaborative-based or synchronous/ asynchronous model (Romiszowski, 2004). These models have both advantages and disadvantages (Midkiff & Dasilva, 2021; Taylor, 2002). Although it was expected that distance education fills the gap between people living in small/medium-size cities and ones living in big cities (Zaborova & Markova, 2021), researchers stated that the quality of distance education students receive is low (Smolin, 2015; Zaborova, Markkova & Glazkova, 2017). This reveals that there exist problems in distance education. Functionality of distance learning systems, use of video conferences, discussion boards, and use of social networks for learning are critical for effective distance learning (Madiope & Mendy, 2021).

There exist many studies related to distance education (Çoban, 2012; Dinçer, 2006; Kaysi, 2018; Kaysi & Aydemir, 2017; Kırallı & Alçı, 2016; Kırık, 2014; Özbay, 2015; Tutkun, Gür Erdoğan & Demirtaş, 2014). Some of them focused on foreign language learning via distance education (Adıyaman, 2002), the features and standards of distance education (Al & Madran, 2004), and web-based distance education systems for higher education (Bilgiç & Tüzün, 2015). Due to the Covid-19 pandemic, distance learning has become vital to continue education of students, which encouraged researchers to conduct more studies with different samples. Although at the beginning of the pandemic, distance education was considered as a short-term solution, with the increasing number of cases and

the mutation of the virus, it is seen that distance education will continue. This experience revealed that it is critical for education in extraordinary situations such as natural disasters. According to Human Development Foundation (HDF), only 39% of the population in Turkey trust in distance education and 23% believed that this system alone is sufficient (HDF, 2021). This situation points to the existence of problems of distance education still worth examining. At this point, positive and negative aspects of distance education and its functions need to be examined.

Distance education is seen among the most studied subjects during the pandemic period (Aras & Karakaya, 2020; Can, 2020; Dikmen, 2020; Dikmen & Bahçeci, 2020; Karakuş , Ucuşatar, Karacaoğlu, Esendemir & Bayraktar, 2020; Keskin & Özer Kaya, 2020; Kürtüncü & Kurt, 2020). Due to the fact that each university has a different learning management system and regional and cultural differences, it is thought that this research, which was conducted in a different sample, will provide a rich perspective to the literature. As a matter of fact, Yıldırım and Şimşek (2011) emphasize that in qualitative studies, a small number of people are generally studied without probability sampling and there is no concern about generalizing the results. This study aimed to examine undergraduate students' perspectives towards distance education. Considering the findings, this study sheds light on detecting and modifying the negativities in distance education practices and improving the positive aspects and using them to increase students' learning. In addition, since this study included students from different majors in teacher education programs, their perspectives provide insights based on various majors. As a result, the following research questions were addressed:

- How do teacher candidates evaluate the delivery of the courses via distance education?
- What are the advantages of distance education according to teacher candidates?
- What are the limitations of distance education according to teacher candidates?
- How do teacher candidates evaluate course materials used in distance education?
- What do teacher candidates think about the measurement and evaluation process in distance education?
- What are the positive and negative aspects of the learning management system according to teacher candidates?
- According to teacher candidates, what should be done in order to increase the effectiveness of distance education?

METHOD

Research Model

In this study, one of the qualitative research methods, the phenomenological method, was used. The method of phenomenological design allows researchers to focus on a phenomenon that people do not have an in-depth and detailed understanding although they are aware of the phenomenon (Mayring, 2000; Taylor & Bogdan, 1984). The data collection source of the study was the view of those who learned by distance education. With

the interview method, it is tried to comprehend the events from the perspective of the person whose inner world is entered (Patton, 1987).

Study Group

The participants of the study consisted of ten teacher candidates from a university located in the eastern part of Turkey. The participants were recruited by using convenience sampling. Convenience sampling is used in selecting the participants because of the ease of the researcher's access to their willingness to participate in the study (Cooksey & McDonald, 2011). In this study, since face-to-face education was not possible due to the Covid-19 pandemic, the participants were selected among the students that the researcher could access from the lectures under his supervision. Some demographic information about the participants is given in Table 1.

Table 1. Demographic Information about the Participants

Participants	Participant code	Gender	Grade	Department
Participant 1	P1	Male	1	Turkish education
Participant 2	P2	Male	1	English language education
Participant 3	P3	Female	2	Elementary mathematics education
Participant 4	P4	Female	2	Elementary mathematics education
Participant 5	P5	Female	2	Physical education
Participant 6	P6	Female	3	Science education
Participant 7	P7	Female	3	Science education
Participant 8	P8	Female	3	Science education
Participant 9	P9	Female	4	Social studies education
Participant 10	P10	Female	4	Social studies education

As seen in the table, there are male and female students in the sample. These students are the students of the department of Turkish education, the department of English language education, the department of elementary mathematics education, the department of physical education, the department of science education and the department of social studies education. In addition, students consist of freshmen, sophomores, juniors and seniors.

Data Collection Process

For data collection, semi-structured interviews were conducted with the participants. The questions in the interview were developed by the researcher. The researcher conducted an extensive literature review and created a pool of seven questions. The items in the pool were reviewed by three experts. Content validity was ensured by revising the questions in a more understandable way in line with the experts' views. In the semi-structured interview form; views on distance education, advantages-disadvantages of distance education, materials used in distance education, evaluation in distance education and learning management system dimensions are included. The open-ended questions used in the interviews are as follows:

1. What do you think about the delivery of the courses via distance education?
2. What do you think about the advantages of distance education?

3. What do you think about the limitations of distance education?
4. What do you think about the course materials used in distance education?
5. How should be the measurement and evaluation process in distance education?
6. What are the positive and negative aspects of the learning management system?
7. What should be done in order to increase the effectiveness of distance education?

Before the real interviews, pilot interviews were conducted with three undergraduate students to determine whether the questions are understandable, which enabled the research to ensure the reliability. In addition, the researcher increased the validity and reliability of the study by avoiding subjectivity, informing participants about confidentiality, and supporting the findings with direct quotes of the participants. The interviews took approximately 25-30 minutes. During the interviews, the researcher used prompt questions if needed for clarification purposes, which encouraged participants to provide more details (Ekiz, 2003). The questions were asked to the participants in the same order to avoid confusion in the answers and increase the effectiveness of the data analysis. (Büyükoztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2008).

Data Analysis

In the data analysis process, content analysis method and open coding method were employed. Content analysis enables researchers to organize data within certain themes and concepts to be understandable for readers (Yıldırım & Şimşek, 2011). In other words, it is the reduction of the words in the research text to fewer content categories (Creswell, 2013). In this context, first of all, the recorded interviews were transcribed and converted into text. The obtained texts were sent to the participants and confirmed, and the analyzes were continued on the returned texts. Thus, it was ensured whether the researcher perceived the data correctly or not. The researcher paid attention not to reflect her thoughts on the process and to try to present the findings as they are. The written data was transferred into electronic format. The data was screened three times to create codes. In order for confidentiality, each participant was given a code (P1, P2...). The findings are presented in tables along with the given codes of the participants and direct quotes from them.

FINDINGS

In this section, the findings obtained as a result of the evaluation of the views of the participants in distance education on distance education are presented within the framework of certain themes.

Delivery of the Courses Via Distance Education

According to the scope of the study, participants' views in regard to the delivery of the courses via distance education were examined. The results are provided in Table 2.

Table 2. Participants’ Views about the Delivery of the Courses via Distance Education

Code	Participant
Wrong decision	P3, P5, P6, P7, P8
As it is should be	P2, P4, P10
Must be decided based on the field	P1, P2

As represented in the table, codes obtained from participant interviews: wrong decision, as it is should be, and must be decided based on the field. While the majority of the participants saw distance education practices as wrong, some expressed it as a necessity. It is seen that some of them think that it will not be suitable for every field. Example quotes are provided below.

P2: Except for some majors, I think the shift to distance education was the right decision.

P5: The most important thing is our health. However, I do not think that it is the right decision to close schools down but keep other places with higher risk open.

Advantages of Distance Education

The second research question was about the advantages of distance education. The participants’ views are summarized in Table 3.

Table 3. Participants’ Views about the Advantages of Distance Education

Code	Participant
Comfort	P1, P2, P3, P4, P7, P9, P10
Time saving	P1, P4, P5, P6, P9, P10
Continuous access to course videos	P2, P3, P4, P9, P10
Lower cost	P4, P7, P9
Access to ready-to use handouts	P2, P7, P10
Learning at self-pace	P9, P10
Learning how to search information	P8
Learning how to learn	P7
Supporting technological development	P4

Based on the analysis, themes were emerged: Comfort, time saving, continuous access to course videos, lower cost, access to ready-to use handouts, learning at self-pace, learning how to search information, learning how to learn, and supporting technological development. Example quotes are provided below.

P1: Since we did not spend time for getting ready for school, we had so much time to study.

P4: We are more intertwined with technology and developing ourselves.

Limitations of distance education

The third research question was about the limitations of distance education. Table 4 provides the findings.

Table 4. Participants’ Views about the Limitations of Distance Education

Code	Participant
Lack of communication and interaction	P1, P2, P3, P4, P5, P6, P9, P10
Inequality in terms of technological access	P4, P5, P6, P7, P10
Issues in practice-based courses	P3, P4, P8, P9
Issues in distance education system	P1, P3, P9
Issues in attendance tracking	P2, P6
Students' inability to maintain self-control	P9, P10
Adaptation issues of freshmen	P1
Failure to achieve affective and psychomotor goals	P9
Shortened course length	P5
Students’ and instructors’ technological inadequacies	P4

Among the themes, the participants mainly complained about the lack of communication and interaction in distance education. Also, participants mentioned the inequality in students’ access to technical devices and internet. Example quotes are provided below.

P10: Failure to provide the required budget to provide the technological requirements and strong internet infrastructure needed by every student in online courses is one of the factors that limit distance education.

P9: It is not effective in developing skills and attitudes.

Course materials used in distance education

The next research question was about the course materials used in distance education. The findings are provided in Table 5.

Table 5. Participants’ Views about the Course Materials Used in Distance Education

Code	Participant
Insufficient	P1, P2, P6, P10
Sufficient	P5, P7, P8, P9

The participants responded this question based on their expectations from the course materials. According to the results, while some of the participants responded sufficient, some stated that the course materials were insufficient. In general, the participants stated that no material other than slides was used. some of the participants stated that the existing slides met the need. Two participants’ views are provided below as an example.

P1: I do not think that the presentations shared on the screen were insufficient.

P8: The presentations enriched the instruction.

Measurement and evaluation in distance education

Another research question was related to the measurement and evaluation process in distance education. The findings are presented in Table 6.

Table 6. Participants' Views about the Measurement and Evaluation Process in Distance Education

Code	Participant
Homework	P1, P2, P3, P4, P6, P7, P10
Short exams throughout the semester	P1, P2, P9, P10
Participation to the course	P3

According to the results, the participants reported that they preferred homework for measurement and evaluation. In addition, rather than mid- and end-term exams, they put emphasis on short exams throughout the semester. One participant specifically mentioned that the participation to courses should be considered for evaluation.

P1: Due to the time limitations of the exams and technical issues experienced during the exams, I prefer to have short quizzes and homework that enables us to conduct research.

P3: I think it is better to consider participation to courses and completion of homework. However, the instructor must ensure that there were no technical issues related to the system.

Learning management system in distance education

Another research question was about the system used for distance education. The findings are provided in Table 7.

Table 7. Participants' Views about the System Used for Distance Education

Code	Participant
Must be developed	P3, P6, P10
Insufficient	P1, P8
Sufficient	P7

According to the findings, very few of the participants stated that the distance education system was sufficient. Most of the participants stated that there were technical difficulties in the system, that the system was inadequate and needed to be developed. Some example quotes are provided below.

P8: I generally had issues about the accessing the site, uploading homework to the system, visibility of exams and homework uploaded to the system.

P6: I did not experience any issue in uploading homework. However, I do not think that the chat feature of the system should be better designed.

Increase the effectiveness of distance education

The last research question aimed to determine participants' views about how to increase the effectiveness of distance education. The results are provided in Table 8.

Table 8. Participants' Views about How to Increase the Effectiveness of Distance Education

Code	Participant
Instructors' advanced Techno-Pedagogical Content Knowledge (TPACK)	P2, P6, P7, P8, P10
Increased learner-instructor and learner-learner interaction	P1, P3, P4, P6, P10
Lack of technical issues	P1, P4, P6
Concrete content	P1, P3, P5
Use of laboratories in practice-based courses	P2, K6, K8
Use of the pencil feature rather than presentations	P2, P3, P4
Pre-preparation of the students	P9, P10
Equality among students	P4, P7

According to the findings, the participants stated that instructors should have sufficient techno-pedagogical content knowledge, there should be learner-instructor and learner-learner interaction, the system should be free of technical issues, the students should be provided with concrete content rather than abstract content, and instructors should use the pencil feature of the system rather than just sharing their presentations. In addition, they pointed out students' responsibilities to get prepared before the class start. Also, they emphasized that equality should be ensured among students in order for effective distance education. Example quotes are provided as follows:

P3: Rather than just reading what is on the screen, the instructor should use the pencil feature to emphasize important things. This is much better for effective learning.

P10: We as students should log in to the learning management system to follow up the course materials uploaded. Also, participation to online courses and during the online courses is critical for us. This will motivate us

CONCLUSION and DISCUSSION

In this study, perceptions of teacher candidates who experienced distance education during the Covid-19 pandemic about distance education were examined. The findings of the study are discussed below in line with the studies in the literature. In this study, the participants considered adapting distance education for continuation of education as a wrong decision, a must to do in such circumstance, or the necessity in adaptation of distance education based on the course structure. In their study, Tuncer and Bahadır (2017) also found that adaptation of distance education is not suitable for all courses. In addition, Karakuş at al. (2020) conducted a study with Turkish education teacher candidates and found that 62% of their participants did not accept the idea of distance education, 33.7% suggested hybrid learning, and only 4.3% stated that they acknowledged distance education. A similar conclusion was drawn in Serçemeli and Kurnaz's study (2020). Also, Gelişli (2015) stated that different approaches should be employed for theoretical and practical courses. Therefore, based on the findings of the current study and the other studies, it is concluded that distance education is unable to fulfill students' needs and learners agree that it should not be adapted into education system if there is not required. In this study, the participants stated that the advantages of distance education are comfort, time saving, continuous access to course videos, lower cost, access to ready-to use handouts, learning at self-pace, learning how to search

information, learning how to learn, and supporting technological development. Similar findings were reported by Serçemeli and Kurnaz (2020) and Tuncer and Bahadır (2017). Also, Kannadhasan et al. (2020) pointed out the time savings and mobility as the most important advantages of distance education. They also emphasized that distance education may become more effective in countries with low literacy rates due to its accessibility. In conclusion, the advantages of distance education are comfort, continuous access to course materials, time saving, and individual learning.

Also, it was revealed that the limitations of distance education are the lack of communication and interaction, inequity among students, issues related to the practical courses, technical issues, issues about tracking of students in terms of participation, students' lack of self-management skills, freshmen's adaptation issues, failure to achieve affective and psychomotor goals, shortened course duration, and students' and instructors' technological inadequacies. Karakuş et al. (2020) specifically reported the inequality among students in terms of accessing to technological tools and its limitations in meeting students' skill learning needs. In addition, Serçemeli and Kurnaz (2020) put emphasis on the lack of communication and feeling of social isolation as the limitations of distance education. Tuncer and Bahadır (2017) criticized distance education due to several factors: its encouragement for memorization, connection issues, disregarded individual differences, being boring, and instructors' limited communication with students. Kannadhasan et al. (2020) emphasized the insignificant learner-instructor interaction as a limitation of distance education. Also, limited/lack of access to technological tools (Bashithalshaaer, Alhendawi & Lassoued, 2021; Thomas, Price, Paine & Richards, 2002) and deficiencies in technological skills (Favale, Soro, Trevisan, Drago & Mellia, 2020) are the other limitations of distance education. As emphasized in the other studies, communication issues, technical issues, deficiencies in technological skills, issues in achieving course objectives, and inequity among learners are considered as the critical limitations in distance education. In addition, although tracking students' participation to online courses was considered as another limitation in this study, Tuncer and Bahadır (2017) deliberated it as an advantage. However, considering that the mentioned study was conducted before the pandemic, the distance education program students attended was voluntary, which may influence their perception about attendance. As Özalkan (2021) suggested, distance education programs developed and adapted before the pandemic distinguishes from the emergency remote education adopted today due to the pandemic.

Another critical finding of the current study was about the significance level of the course materials. According to the results, half of the participants pointed out the insignificance of the course materials. A similar result was found in another study conducted by Eroğlu and Kalaycı (2020). On the other hand, an opposite result was provided by Öztaş and Kılıç (2017). The disagreement between the participants may be due to variation of materials used for different courses. Also, since they were exposed to emergency remote education rather than distance education during the pandemic, this may cause them to consider the materials insufficient. In this study, it was also found that the measurement and evaluation process should include homework and short quizzes throughout a semester. In addition, one participant revealed that the participation to an online course should be

taken into account during the measurement and evaluation process. Eroğlu and Kalaycı (2020) concluded that the measurement and evaluation process is problematic in distance education. In a similar study, Bashithalshaer, Alhendawi and Lassoued (2021) revealed that multiple-choice tests are not reliable in distance education. Also, Balta and Türel (2013) discussed the importance of feedback in terms of individual differences of students and the measurement and evaluation process and suggested the use of random mixed tests, quizzes or open-book exams in order to decrease the possibility of cheating. Yaman (2015) stated that students' participation to online courses and homework that are provided to students on a regular base should be taken into account in distance education. Therefore, based on the findings of this study and the others in the literature, it is suggested that random mixed tests and homework should be integrated into distance education rather than administering only mid- and end-term exams in order to increase the effectiveness of the measurement and evaluation process.

This study also revealed that while only one participant considered the learning management system sufficient, the other participants reported its insufficiency and suggested it to be developed. Since this finding is only related to the learning management system that is used at the university at which the study was conducted, the finding is not discussed. Indeed, it is not possible to identify a learning management system as sufficient while considering the rapid change in technology. Since each user may have different expectations from a learning management system, they may perceive it as insufficient. Thus, it is suggested that learning management systems should be improved on a regular basis in order to meet learners' needs. The last critical finding of the present study is related to the ways to improve effectiveness of distance education. The participants emphasized the importance of instructors' advanced TPACK skills, learner-instructor and learner-learner interaction, lack of technical issues, use of concrete content, use of laboratories in practice-based courses, use of the pencil feature rather than just presentations, equality among students in terms of technical aspects, and students' awareness of their own responsibilities. The studies in the literature discussed the deficiencies of distance education in terms of use of different teaching methods (Eroğlu & Kalaycı, 2020), interaction, (Al & Madran, 2004; Karakuş et al., 2020), and equality among students (Öztürk, 2005). Elcil and Şahiner (2014) posited that distance education should be examined in a holistic way by considering technological, institutional, social, and communicative aspects together. As a result, in order for an effective distance education program, instructors should enhance their TPACK skills, the system-related issues should be fixed, the level of interaction should be increased, and the necessary support should be provided to eliminate inequalities among learners. In addition, distance education should not be used alone as a learning type. More specifically, as Serçemeli and Kurnaz (2020) suggested, it should be implemented in a way that supports formal education.

RECOMMENDATIONS

The participation to the current study was voluntary based and there was inequality among the participants in terms of gender. In addition, since face-to-face education was not possible due to the Covid-19 pandemic, the participants were selected among the students that the researcher could access from the lectures under his supervision. These two situations are considered as limitations of the study. The results of this study, in which

students' perceptions were evaluated qualitatively, revealed how to increase the effectiveness of distance education. Based on the findings, the following suggestions are derived:

- The way of teaching the course in distance education should be arranged according to the field.
- Practical courses should be done by using simulations developed by field experts to allow the student to practice.
- The instructor should design interactive course materials.
- Fair and realistic assessment and evaluation techniques should be employed.
- The learning management systems should support interaction among users.
- Experimental and observational studies should be conducted in order to obtain more detailed data on the effectiveness of distance education.
- Meta-analysis studies should be conducted to reveal the common effects of similar studies in order to determine the common factors affecting the efficiency of distance education.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. In addition, this research was found ethically appropriate with the decision numbered 03-12 taken at the session numbered 03, dated 26/02/2021, of the Human Research Ethics Committee of Erzincan Binali Yıldırım University.

Author (s) Contribution Rate: The author's contribution to this article is to 100%.

REFERENCES

- Adıyaman, Z. (2002). Teaching foreign languages via distance education. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(11), 92-97.
- Ağaoğlu, E., İmer, G., & Kurubacak, G. (2002). A case study of organizing distance education: Anadolu University, *Turkish Online Journal of Distance Education*, 3(1), 45-51.
- Al, U., & Madran, O. (2004). Web-based distance education systems: required features and standards *Information World*, 5(2), 259-271. <https://doi.org/10.15612/BD.2004.491>
- Aras, E., & Karakaya, Y. E. (2020). E-learning in sports education institutions in Turkey. *MOJES: Malaysian Online Journal of Educational Sciences*, 8(1), 14-26.
- Balta, T., & Türel, Y.K. (2013). An examination on various measurement and evaluation methods used in online distance education. *Turkish Studies*, 8(3), 37-45.
- Bashitialshaaer, R., Alhendawi, M., & Lassoued, Z. (2021). Obstacle comparisons to achieving distance learning and applying electronic exams during covid-19 pandemic. *Symmetry*, 13(1), 1-16. <https://doi.org/10.3390/sym13010099>

- Bilgiç, H.G., & Tüzün, H. (2015). Yükseköğretim kurumları web tabanlı uzaktan eğitim programlarında yaşanan sorunlar [Problems experienced in higher education institutions web-based distance education programs]. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi [Journal of Open Education Practices and Research]*, 1(3), 26-50.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri [Scientific research methods]*. Pegem Academy.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları [Coronavirus (Covid-19) pandemic and its pedagogical reflections: Open and distance education practices in Turkey]. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi [Journal of Open Education Practices and Research]*, 6(2), 11-53.
- Cooksey, R. & McDonald, G. (2011). *Surviving and Thriving in Postgraduate Research*, Prahran, VIC, Tilde University Press.
- Çoban, S. (2012, 7-9 Kasım). *Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eğitimin Gelişimi*. [Development of Distance and Technology Supported Education]. XVII. Türkiye’de İnternet Konferansı [XVII. Internet Conference in Turkey]. Anadolu University, Faculty of Communication Sciences, Yunus Emre Campus, Eskişehir
- Dikmen, M. (2020). An examination of the attitude of university students towards distance education in terms of various variables. In H. Sahin (Ed.), *Educational sciences theory, current researches and new trends* (pp. 1-13). Cetinje-Montenegro: IVPE
- Dikmen, S., & Bahçeci, F. (2020). Strategies of higher education institutions for distance education in the covid-19 pandemic process: Example of Firat university. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2), 78-98.
- Dinçer, S. (2006, Şubat 9-11). *Bilgisayar destekli eğitim ve uzaktan eğitime genel bir bakış* [An overview of computer assisted education and distance education]. VIII. Akademik Bilişim Konferansı [VIII. Academic Informatics Conference]. Pamukkale University, Denizli.
- Ekiz, D. (2003). Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş [*Introduction to research methods and methods in education*]. Anı Publishing.
- Elcil, Ş., & Şahiner, D. S. (2014). Uzaktan eğitimde iletişimsel engeller. [*Communication barriers in distance education*]. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi [Journal of Social and Human Sciences]*, 6(1), 21-33.
- Eroğlu, F., & Kalaycı, N. (2020). Comparative evaluation of the distance and face-to-face education practices in the required Turkish language course at universities. *Journal of MotherTongueEducation*, 8(3), 1001-1027. <https://doi.org/10.16916/aded.710396>
- Favale, T., Soro, F., Trevisan, M., Drago, I., & Mellia, M. (2020). Campus traffic and e-Learning during COVID-19 pandemic. *Computer Networks*, 176, 107290. <https://doi.org/10.1016/j.comnet.2020.107290>
- Gelişli, Y. (2015). Practices of distance education for teacher training: history and development. *Journal of Research in Education and Teaching*, 4(3), 313-321.
- Gilani, I. (2020, 16 Şubat). *Coronavirus pandemic reshaping global education system?* <https://www.aa.com.tr/en/education/coronavirus-pandemic-reshaping-global-educationsystem/1771350>.

- HDF, (2021, 17 Şubat). *Remote Learning Exacerbates Inequalities?* <https://ingev.org/en/news/on-attitudes-towards-distance-education-a-study-from-ingev-and-istanbul-bilgi-university/>
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim [Distance Learning]*. Pegem Academy.
- Kannadhasan, S., Nagarajan, R., Shanmuganatham, M., & Deepa, S. (2020). Future proofing higher education challenges in open and distance learning. *International Journal of Scientific Research and Engineering Development*, 3(6), 1239-1245.
- Karakuş, N., Ucuşsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Turkish teacher candidates' views on distance education. *Rumelide Journal of Language and Literature Studies*, (19), 220-241. <https://doi.org/10.29000/rumelide.752297>
- Kaysi, F. (2018). An Analysis of Capstone Courses Given Through Distance Education in Turkey. *International Journal of Distance Education Technologies*, 16(3), 1-17., Doi: 10.4018/IJDET.2018070101
- Kaysi, F., & Aydemir, E. (2017). Assessment of interaction dimensions in distance education processes. *The Journal of Social Sciences*, 4(11), 778–790.
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). Evaluation of students' feedbacks on web-based distance education in the covid-19 process. *İzmir Katip Celebi University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 59-67.
- Kıralı, F. N., & Alcı, B. (2016). University student opinions regarding the perception of distance education. *Journal of İstanbul Aydın University*, 8(30), 55-83.
- Kırık, A. (2014). Historical development of distance education and the situation in Turkey. *Marmara University Journal of Communication*, (21), 73-94. <https://doi.org/10.17829/20142110299>
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). Problems of nursing students in distance education in the covid-19 pandemia period. *Eurasian Journal of Researches in Social and Economics*, 7(5), 66-77.
- Madiope, M., & Mendy, J. (2021). Analysis of current trends in distance education during covid19: a south african higher education context. *The Online Journal of Distance Education and e-Learning*, 9(1), 1-7.
- Markova, T., Glazkova, I., & Zaborova, E. (2017). Quality issues of online distance learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 685-691. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2017.02.043>
- Mayring, P. (2000). *Nitel sosyal araştırmaya giriş [Introduction to qualitative social research]* (Trans. A. Gümüş ve M. S. Durgun). Baki.
- Midkiff, S. P. & Dasilva, L. A. (2021, 18 Şubat). *Leveraging the Web for Synchronous Versus Asynchronous Distance Learning*. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.5.3925&rep=rep1&type=pdf>
- Moore, M., & Kearsley, G. (2005). *Distance Education : A System View*. Wadsworth.
- Özalkan, G. Ş. (2021). Measurement and evaluation in distance education: rethinking social sciences education during the pandemic. *International Journal of Economics Administrative and Social Sciences*, (4), 18-26.
- Özbay, Ö. (2015). The current status of distance education in the world and Turkey. *International Journal of Education Sciences*, (5), 376-394.

- Öztaş, S., & Kılıç, B. (2017). The evaluation of university students' opinions of teaching the Atatürk's principles and history of revolution course with distance education (Kırklareli University sample). *Turkish History Education Journal*, 6(2), 268-293.
- Öztürk, L. (2005). Türkiye'de dijital eşitsizlik: Tübitak-bilten anketleri üzerine bir değerlendirme [Digital inequality in Turkey: An evaluation on Tübitak-bilten surveys]. *Erciyes University Journal of the Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 24(1), 111-131.
- Romiszowski, A. (2004). How's the E-learning Baby? Factors Leading to Success or Failure of an Educational Technology Innovation. *Educational Technology*, 44(1), 5-27.
- Serçemeli, M., & Kurnaz, E. (2020). A research on students' perspectives to distance education and distance accounting education in the covid-19 pandemia period. *International Journal of Social Sciences Academic Researches*, 4(1), 40-53.
- Taylor, R. W. (2002). Pros and cons of online learning - a faculty perspective. *Journal of European Industrial Training*, 1(26), 24-37. <https://doi.org/10.1108/03090590210415876>
- Taylor, S. J., Bogdan, R. (1984). *Introduction to qualitative research methods: The search for meaning* (2nd ed.). John Wiley & Sons.
- Thomas, P., Price, B., Paine, C., & Richards, M. (2002). Remote electronic examinations: Student experiences. *British Journal of Educational Technology*. 5(33), 537-549. <https://doi.org/10.1111/1467-8535.00290>
- Tuncer ve Bahadır (2017). Evaluation of the distance education programs according to student views that learned in these programs. *The Journal of Educational Reflections*, 1(2), 29-38.
- Tutkun, Ö. F., Gür Erdoğan, D., & Demirtaş, Z. (2014). The Opinions of Students toward Curriculum of Distance Education Non-Thesis Master. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(2), 307-318. DOI: <http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2014.02.005>
- USDLA (2021, 23 Şubat). *Definition of Distance Learning*. <http://www.usdla.org>.
- Yaman, İ. (2015). Pros and cons of offering compulsory english courses (5i) through distance education at universities. *Turkish Studies*, 10(7), 967-984. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8108>.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri [Qualitative research methods in the social sciences]* (8. baskı). Seçkin Publisher.
- Zaborova, E., & Markova, T. (2021). Distance Education in Higher Education: The Perspective of Key Social Actors. *KnE Social Sciences*, 5(2), 200-208. <https://doi.org/10.18502/kss.v5i2.8353>

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ÖĞRETMEN ADAYLARININ UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK ALGILARI

ÖZ

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılan araştırmanın katılımcılarını 10 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşmelerle toplanmıştır. Görüşme soruları araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırma verilerinin çözümlenmesinde, nitel veri analizleri tekniklerinden içerik analizi ve açık kodlama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin uzaktan eğitimi çok fazla benimsemedikleri ve zorunluluk olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca, iletişim eksikliği, sistemsel sıkıntılar, teknolojik yetersizlikler, bir dersin tüm hedeflerine ulaşamama ve öğrenciler arasında fırsat eşitliğinin olmayışı uzaktan eğitimin önemli sınırlılıkları olarak belirlenmiştir. Bu sınırlılıklara rağmen öğrenciler uzaktan eğitimi rahatlık, ders materyallerine sürekli erişim, zaman tasarrufu ve kendi hızında öğrenme gibi açılarından avantajlı bulmaktadırlar. Uzaktan eğitimde değerlendirmenin ödev ve kısa sınavlarla birlikte, süreç değerlendirmeye yönelik olması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimin daha etkili olabilmesi için; öğreticinin mesleki bilgi ve becerileri noktasında kendini geliştirmesi, teknik problemlerin ortadan kaldırılması, yoğun etkileşim sağlayan uzaktan eğitim sistemlerin tasarlanması ve teknolojik araçlara erişimde öğrenciler arasında eşitliğin sağlanması noktalarında iyileştirme yapılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Sonuç olarak, uzaktan eğitimde etkileşime dayalı ders materyallerinin kullanılması, adil ve gerçekçi ölçme değerlendirme tekniklerinin kullanılması, iletişim ve etkileşime dayalı öğrenme yönetim sistemlerinin kullanılması önerilmiştir. Ayrıca çalışmanın sınırlılıkları ve gelecek araştırmalar için öneriler tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Uzaktan eğitim, covid-19, pandemi, çevrimiçi eğitim.

GİRİŞ

İnsan yaşamını kolaylaştırmak için geliştirilmiş olan bazı teknolojiler, zamanla yaşamda zorunluluk haline dönüşmüşlerdir. Uzaktan eğitim teknolojileri de bunlardan birisidir. Uzaktan eğitim, önceleri eğitimde sadece öğretimi zenginleştiren bir uygulama olarak görülse de, Covid-19 pandemi sürecinde bir gereklilik hatta zorunluluk haline dönüşmüştür. İşman (2011) bu eğitim türünün öğrencilere bağımsız, bireysel ve işbirlikçi çalışma ortamı sağladığını belirtmekte ve eğitim kurumlarının gelecek yüzyıllarda ayakta kalabilme şartını, ilgili kurum ve kuruluşların uzaktan eğitime gerekli ilgiyi göstermelerine bağlamaktadır. Dünya çapında gelinen nokta aslında bunun bir göstergesi olup, yapılan tüm faaliyetlerin eğitimi ayakta tutabilme çabası olduğu görülmektedir. Diğer bir açıdan bakıldığında pandemi dönemi, uzaktan eğitimin eksik yönlerinin daha net görülmesini ve bu eksikliklerin tamamlanması yolunda adımlar atılmasını sağlamıştır. Gilani (2020), dünya nüfusunun yalnızca yaklaşık % 60'ının çevrimiçi ortamlara erişim sağladığını belirtmekte ve bu durumu dijital uçurum olarak vurgulamaktadır. Covid-19 pandemisinin bu eksikliklerin giderilerek, pandeminin doğal afetler gibi çeşitli tehditlere eğitim açısından hazırlıklı olunması noktasında fırsat sağladığını ifade etmiştir. Bu noktada açık ve uzaktan eğitime daha fazla yatırım yapılması gerektiği, geleneksel açık ve uzaktan eğitim gibi alternatif öğrenme yaklaşımlarına daha çok önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Can, 2020). Ayrıca öğrenmenin kalitesinin büyük ölçüde dijital erişimin seviyesine ve kalitesine bağlı olduğu ifade edilmiştir (Gilani, 2020).

Amerika Birleşik Devletleri Uzaktan Eğitim Birliği (USDLA) uzaktan eğitimi, her türlü teknolojiyi içeren ve farklı eğitim kademelerinde uygulanabilen, eğitim ve bilginin aktarımını sağlayan, çeşitli medya araçlarıyla bilgi edinme süreci olarak açıklamaktadır (USDLA, 2021). Moore ve Kearsley (2005) ise uzaktan eğitimi, öğrenci ve öğretmenlerin farklı mekânlarda bulunup, çeşitli teknolojiler kullanılarak, özel tasarım ve yöntemlerle gerçekleştirdikleri planlı uygulamalar olarak ifade etmektedir. Uzaktan eğitim yer, zaman, yaş vb. sınırları olmaksızın herkese eğitim imkânı sağlamaktadır (Ağaoğlu, İmer ve Kurubacak, 2002). Uzaktan eğitim, bireysel veya işbirliğine dayalı bir grup aktivitesi olabileceği gibi senkron (eş zamanlı) ve asenkron (eş zamanlı olmayan) modeller olarak da yürütülebilmektedir (Romiszowski, 2004). Bu modellerin kendilerine göre avantaj ve sınırlılıkları bulunmaktadır (Midkiff ve DaSilva, 2011; Taylor, 2002). Uzaktan eğitimin küçük ve orta büyüklükteki şehirlerde yaşayanlar ile büyük kentlerde yaşayanlar arasındaki eğitim uçurumunun kapanmasına olanak tanıdığı belirtilmesine rağmen (Zaborova & Markova, 2021), bazı araştırmacıların öğrencilerin aldıkları uzaktan eğitim kalitesinin düşük olduğunu ifade etmeleri (Smolin, 2015; Zaborova, Markkova & Glazkova, 2017) uzaktan eğitimin sorunlarının olduğunu göstermektedir. Bu noktada; uzaktan öğrenme sisteminin daha işlevsel olması, öğrencilerde etkileşimi artıracak video konferansların geliştirilmesi, öğrencilerin tartışmalarına ve her türlü görüşlerini belirtmelerine olanak tanıyacak tartışma panolarının hazırlanması, sosyal ağların öğrenme amaçlı kullanılması gerektiği ifade edilmektedir (Mediope & Mendy, 2021).

Uzaktan eğitime yönelik alanyazında birçok araştırma bulunmaktadır (Çoban, 2012; Dinçer, 2006; Kaysi, 2018; Kaysi & Aydemir, 2017; Kıralı & Alcı, 2016; Kırık, 2014; Özbay, 2015; Tutkun, Gür Erdoğan & Demirtaş, 2014). Bunlar; uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi uygulamalarını (Adıyaman, 2002), uzaktan eğitim

sistemlerinin sahip olması gereken özellikleri ve standartları (Al ve Madran, 2004), Yükseköğretim kurumları web tabanlı uzaktan eğitim programlarını (Bilgiç ve Tüzün, 2015) konu alan araştırmalar olarak sıralanabilir. Pandemi süreci ile birlikte daha da yaygınlaşan uzaktan eğitim uygulamaları sayesinde araştırmacılar, daha geniş ve farklı örneklerde çalışma fırsatı edinmişlerdir. Salgının ilk dönemlerinde geçici bir çözüm olarak ortaya konan uzaktan eğitim sürecinin, artan vaka sayıları ve virüsün mutasyona uğraması ile devam edeceği görülmektedir. Uzaktan eğitim önemli bir uygulama olması ile birlikte, salgın gibi olağanüstü durumlarda eğitim öğretim faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi açısından hayati bir önem taşımaktadır. İnsani Gelişme Vakfının (İNGEV) yapmış olduğu araştırma; Türkiye’de toplumun yalnızca %39’unun uzaktan eğitim sistemine güvendiğini ve yalnızca %23’ünün bu sistemin tek başına yeterli olduğunu düşündüğünü belirtmişlerdir (İNGEV, 2021). Bu durum uzaktan eğitimin hala araştırılmaya değer problemlerinin varlığına işaret etmektedir. Bu noktada, bu sistemin ve sistemde yer alan tüm unsurların olumlu ve olumsuz yönlerinin araştırılması gerekmektedir.

Uzaktan eğitim pandemi döneminde en çok çalışılan konular arasında görülmektedir (Aras & Karakaya, 2020; Can, 2020; Dikmen, 2020; Dikmen & Bahçeci, 2020; Karakuş , Ucuzsatar, Karacaoğlu, Esendemir & Bayraktar, 2020; Keskin & Özer Kaya, 2020; Kürtüncü ve Kurt, 2020). Her üniversitenin farklı öğrenme yönetim sisteminin olması, bölgesel ve kültürel farklılıkların olması nedeniyle farklı bir örnekleme yapılan bu araştırmanın alanyazına zengin bir bakış açısı sunacağı düşünülmektedir. Nitekim, Yıldırım ve Şimşek (2011) nitel araştırmalarda olasılıklı örnekleme yapılmadan genellikle az sayıda kişiyle çalışıldığı ve sonuçların genellenmesi gibi bir kaygının olmadığını vurgulamaktadır. Bu araştırma belirli bir üniversite bazında yürütülerek, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik olumlu ve olumsuz görüşleri alınmıştır. Bu görüşlere dayanarak ortaya çıkan bulgularla uzaktan eğitim uygulamalarındaki olumsuzlukların tespit edilip düzeltilmesi, olumlu durumların ise geliştirilip öğrencilerin öğrenmelerini artırmada kullanılabilmesi açısından bu araştırma önemli görülmektedir. Ayrıca araştırmanın farklı bölümlerden katılımcı içermesi, her bireyin kendi alanındaki sıkıntılara değinmesini sağlayarak, alana ilişkin eksikleri ortaya koyabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- Öğretmen adayları, derslerin uzaktan eğitimle verilmesini nasıl değerlendirmektedirler?
- Öğretmen adaylarına göre uzaktan eğitimin avantajları nelerdir?
- Öğretmen adaylarına göre uzaktan eğitimin sınırlılıkları nelerdir?
- Öğretmen adayları, uzaktan eğitimde kullanılan ders materyallerini nasıl değerlendirmektedirler?
- Öğretmen adaylarına göre uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme süreci nasıl olmalıdır?
- Öğretmen adaylarına göre öğrenme yönetim sisteminin olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
- Öğretmen adaylarına göre uzaktan eğitimin etkililiğini artırmak için neler yapılmalıdır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim çalışmaları farkında olunmasına rağmen, derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa yeterince sahip olunamayan olgulara odaklanmaktadır (Mayring, 2000; Taylor ve Bogdan, 1984). Araştırmacının veri toplama kaynağı, uzaktan eğitimle öğrenenlerin görüşleridir. Görüşme yöntemi ile olaylar, iç dünyasına girilen kişinin bakış açısından kavranmaya çalışılır (Patton, 1987).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin doğusunda bulunan bir üniversiteden 10 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılar kolay örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmacının araştırmaya katılma istekliliğine erişiminin kolay olması nedeniyle katılımcıların seçiminde kolay örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Cooksey ve McDonald, 2011). Bu çalışmada, Covid-19 pandemisi nedeniyle yüz yüze eğitim mümkün olmadığından katılımcılar, araştırmacının gözetimindeki derslerden ulaşabileceği öğrenciler arasından seçilmiştir. Katılımcılara ilişkin bazı demografik bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcılar	Katılımcı kodu	Cinsiyet	Sınıf	Bölüm
Katılımcı 1	K1	Erkek	1	Türkçe Öğretmenliği
Katılımcı 2	K2	Erkek	1	İngilizce Öğretmenliği
Katılımcı 3	K3	Kadın	2	İlköğretim Matematik Öğretmenliği
Katılımcı 4	K4	Kadın	2	İlköğretim Matematik Öğretmenliği
Katılımcı 5	K5	Kadın	2	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
Katılımcı 6	K6	Kadın	3	Fen Bilgisi Öğretmenliği
Katılımcı 7	K7	Kadın	3	Fen Bilgisi Öğretmenliği
Katılımcı 8	K8	Kadın	3	Fen Bilgisi Öğretmenliği
Katılımcı 9	K9	Kadın	4	Sosyal bilgiler öğretmenliği
Katılımcı 10	K10	Kadın	4	Sosyal bilgiler öğretmenliği

Tabloda görüldüğü gibi örnekleme kız ve erkek öğrenciler bulunmaktadır. Bu öğrenciler Türkçe eğitimi bölümü, İngilizce eğitimi bölümü, ilköğretim matematik eğitimi bölümü, beden eğitimi bölümü, fen bilgisi eğitimi bölümü ve sosyal bilgiler eğitimi bölümü öğrencileridir. Ayrıca öğrenciler birinci, ikinci, küçük ve son sınıflardan oluşmaktadır.

Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanmasında katılımcılarla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Görüşmede yer alan sorular araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı kapsamlı bir alanyazın taraması yaparak yedi soruluk bir havuz oluşturmuştur. Havuzdaki maddeler üç uzman tarafından incelenmiştir. Sorular uzman görüşleri doğrultusunda daha anlaşılır bir şekilde revize edilerek kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu;

uzaktan eğitime ilişkin görüşler, uzaktan eğitimin avantajları-dezavantajları, uzaktan eğitimde kullanılan materyaller, uzaktan eğitimde değerlendirme ve öğrenme yönetim sistemi boyutlarından oluşmaktadır. Görüşmelerde kullanılan açık uçlu sorular aşağıdaki gibidir:

1. Derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
2. Uzaktan eğitimin avantajları hakkında ne düşünüyorsunuz?
3. Uzaktan eğitimin sınırlılıkları hakkında ne düşünüyorsunuz?
4. Uzaktan eğitimde kullanılan ders materyalleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
5. Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme süreci nasıl olmalıdır?
6. Öğrenme yönetim sisteminin olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
7. Uzaktan eğitimin etkililiğini artırmak için neler yapılmalıdır?

Gerçek görüşmelerden önce üç lisans öğrencisi ile soruların anlaşılır olup olmadığını belirlemek için pilot görüşmeler yapılmış ve bu durum araştırmanın güvenilirliğini sağlamıştır. Ayrıca araştırmacı, öznellikten kaçınarak, katılımcıları gizlilik konusunda bilgilendirerek ve bulguları katılımcıların doğrudan alıntılarıyla destekleyerek çalışmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırmıştır. Görüşmeler yaklaşık 25-30 dakika sürmüştür. Görüşmeler sırasında araştırmacı, gerektiğinde açıklama amacıyla sondaj sorular kullanarak katılımcıların daha fazla ayrıntı vermelerini sağlamıştır (Ekiz, 2003). Cevaplarda kafa karışıklığını önlemek ve veri analizinin etkililiğini artırmak için sorular katılımcılara aynı sırayla sorulmuştur (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2008).

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde, nitel veri analizleri tekniklerinden içerik analizi ve açık kodlama yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, “birbirine benzeyen verileri belirli temalar ve kavramlar çerçevesine bir araya getirilmesi ve okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenlenerek yorumlanmasıdır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.227). Bir başka deyişle araştırma metnindeki kelimelerin daha az sayıda içerik kategorisine indirgenmesidir (Creswell, 2013). Bu bağlamda öncelikle kayıtlı görüşmeler yazıya dökülerek metne dönüştürülmüştür. Elde edilen metinler katılımcılara gönderilip teyit ettirilerek analizler geri dönüş yapılan metinler üzerinden sürdürülmüştür. Böylece araştırmacının eldeki verileri doğru algılayıp algılamadığı sağlanmıştır. Araştırmacı, sürece ilişkin düşüncelerini yansıtmamaya ve bulguları olduğu gibi sunmaya özen göstermiştir. Yazılan veriler elektronik formata aktarılmıştır. Kodlar oluşturulurken veriler üç kez taranmıştır. Gizlilik amacıyla her katılımcıya bir kod verilmiştir (K1, K2...). Bulgular, katılımcılardan elde edilen kodlar ve doğrudan alıntılarla birlikte tablolar halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde, uzaktan eğitime katılanların uzaktan eğitime ilişkin algılarının değerlendirilmesi sonucunda elde edilen bulgular belirli temalar çerçevesinde sunulmuştur.

Derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi

Araştırma kapsamında öncelikle derslerin uzaktan eğitimle verilmesine ilişkin görüşler araştırılmıştır. Buna ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2. Derslerin Uzaktan Eğitimle Verilmesine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
Yanlış bir uygulama	K3, K5, K6, K7, K8
Böyle olması gerekiyor	K2, K4, K10
Alana göre uzak veya örgün eğitim olmalı	K1, K2

Tabloda gösterildiği gibi katılımcı görüşlerinden elde edilen kodlar; yanlış bir uygulama, böyle olması gerekiyor ve alana göre uzak veya örgün eğitim olmalı şeklindedir. Katılımcıların çoğunluğu uzaktan eğitim uygulamalarını yanlış görürken, bazıları bir gereklilik olarak ifade etmiştir. Bir kısmının ise, her alan için uygun olmayacağı düşüncesinde oldukları görülmektedir. Bu noktada katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir.

K2: Üniversitelerin bazı bölümler hariç uzaktan eğitime geçmesini çok doğru buluyorum.

K5: Sağlığımız her şeyden daha önemlidir tabii ki fakat bu süreçte eğitim kurumlarının kapalı olup daha fazla risk taşıyan yerlerin açık olması benim için doğru alınmış bir karar değildir.

Uzaktan eğitimin avantajları

Araştırmada incelenen diğer bir nokta, uzaktan eğitimin getirdiği avantajların neler olduğudur. Bu duruma ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 3’de özetlenmiştir.

Tablo 3. Uzaktan Eğitimin Avantajlarına İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
Rahatlık	K1, K2, K3, K4, K7, K9, K10
Zamandan tasarruf sağlanması	K1, K4, K5, K6, K9, K10
Ders videolarına sürekli erişim	K2, K3, K4, K9, K10
Düşük maliyet	K4, K7, K9
Kullanıma hazır ders notlarına erişim	K2, K7, 10
Kendi hızında öğrenme	K9, K10
Bilgiyi nasıl arayacağını öğrenme	K8
Öğrenmeyi öğrenme	K7
Teknolojik gelişim sağlanması	K4

Bulgulara bakıldığında, uzaktan eğitimin avantajları en çok; rahatlık, zamandan tasarruf, ders videolarına sürekli erişim, düşük maliyet ve kullanıma hazır ders notlarına erişim olarak belirtilmiştir. Ayrıca katılımcılar uzaktan eğitimin kendi hızında öğrenme, araştırmayı öğretmesi, öğrenmeyi öğretmesi, teknolojik gelişim sağlanması gibi öğrencilerin kişisel olarak gelişim sağlayacakları avantajlarına vurgu yapmışlardır. Bu noktada katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir.

K1: Okul için harcanacak bir vakit olmadığı için daha çok ders çalışma vakti oldu.

K4: Teknolojiyle daha iç içe olup kendimizi geliştiriyoruz.

Uzaktan eğitimin sınırlılıkları

Araştırmada uzaktan eğitimin getirdiği avantajlarla birlikte sınırlılıkların da neler olduğu incelenmiştir. Bu duruma ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 4’de özetlenmiştir.

Tablo 4. Uzaktan Eğitimin Sınırlılıklarına İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
İletişim ve etkileşim eksikliği	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K9, K10
Teknolojiye erişimde yetersizlik	K4, K5, K6, K7, K10
Uygulamalı derslerle ilgili sorunlar	K3, K4, K8, K9
Uzaktan eğitim sistemindeki sıkıntılar	K1, K3, K9
Devam takibinin olmaması	K2, K6
Öğrencilerin öz denetim sağlayamaması	K9, K10
Birinci sınıfların sınıfa adapte olamaması	K1
Duyuşsal ve Psikomotor hedeflere ulaşamama	K9
Ders süresinin kısa olması	K5
Öğrenci ve öğreticilerin teknolojik yetersizlikleri	K4

Temalar arasında katılımcılar ağırlıklı olarak uzaktan eğitimde iletişim ve etkileşim eksikliğinden yakınmışlardır. Ayrıca katılımcılar, öğrencilerin teknik cihazlara ve internete erişimindeki eşitsizliği dile getirmişlerdir. Bu noktada katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir.

K10: Online derslerde her öğrencinin ihtiyacı olan teknolojik gereksinimleri ve güçlü internet altyapısını sağlamak için gerekli olan maliyetin sağlanamaması uzaktan eğitimi sınırlayan faktörler arasındadır.

K9: Beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleştirilmesinde etkili değildir.

Uzaktan eğitimde kullanılan ders materyalleri

Diğer bir araştırma sorusu uzaktan eğitimde kullanılan ders materyalleridir. Bu duruma ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 5’de özetlenmiştir.

Tablo 5. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Ders Materyallerine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
Yetersiz	K1, K2, K6, K10
Yeterli	K5, K7, K8, K10

Katılımcılar bu soruyu ders materyallerinden beklentilerine göre yanıtlamışlardır. Elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların bir kısmı ders materyallerini yeterli olarak ifade ederken, bir kısmı ders materyallerinin yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Katılımcılar genel olarak slayt dışında herhangi bir materyal kullanılmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların bir kısmı ise mevcut slaytların ihtiyacı karşıladığını belirtmişlerdir. Aşağıda örnek olarak iki katılımcının görüşü verilmiştir.

K1: Ekrana yansıtılan slaytın yetersiz olduğunu düşünüyorum.

K8: Sunumlar derse zenginlik katıyor.

Uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme

Araştırmada katılımcıların uzaktan eğitimde kullanılması istenilen ölçme ve değerlendirme tercihleri araştırılan diğer bir durumdur. Bu duruma ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 6’da özetlenmiştir.

Tablo 6. Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Sürecine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
Ödevlendirmeye	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K10
Süreçte yapılan kısa sınavlarla	K1, K2, K9, K10
Derse olan katılımı	K3

Bulgulara göre katılımcıların en çok ödevle değerlendirilmeyi tercih ettikleri görülmektedir. Ayrıca değerlendirmenin, dönem sonu sınavları olarak değil süreçte birden fazla sınav şeklinde yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin derslere olan katılımının da değerlendirme niteliği taşıması gerektiği ifade edilmiştir. Bu noktada katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir.

K1: Ben sınavlarda yaşanan süre sıkıntısı ve sistemsel hatalardan dolayı sınav yerine ders anında minik quizler ve eğitim hayatımızda işimize yarayacak araştırma ödevleri olmasını isterdim.

K3: Bence öğrencinin derse girmesi, katılması, verilen ödevleri yapmasıyla değerlendirilmeli ama bunları yaparken sistemle alakalı sıkıntı olup olmadığını bilmek gerekir.

Uzaktan eğitimde öğrenme yönetim sistemi

Araştırmada katılımcıların kullandıkları uzaktan öğrenme yönetim sistemine yönelik görüşleri de incelenmiştir. Buna ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Öğrenme Yönetim Sistemine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
Geliştirilmeli	K3, K6, K10
Yetersiz	K1, K8
Yeterli	K7

Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların çok azı uzaktan eğitim sisteminin yeterli olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların çoğu sistemde teknik aksaklıklar olduğunu, sistemin yetersiz olduğunu ve geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu noktada katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir.

K8: Çoğu kez sisteme girememe, yaptığımız ödevleri sisteme yükleyememe, aktif sınav ve verilen ödevleri görememe

K6: Ödev yüklemelerini yaptığımız zamanda da rahatlıkla yapabiliyoruz. Fakat canlı derslerde sohbet kısmının olması gerektiği gibi olmadığını düşünüyorum

Uzaktan eğitimin etkililiğini artırma

Araştırmada son olarak uzaktan eğitimin daha faydalı olması için katılımcıların görüşleri alınmıştır. Bu duruma ilişkin katılımcı görüşleri Tablo 8’de özetlenmiştir.

Tablo 8. Uzaktan Eğitimin Etkililiğinin Nasıl Artırılacağına İlişkin Katılımcı Görüşleri

Kod	Katılımcı
Öğreticiler Teknopedagojik Alan Bilgisi (TPAB) açısından yeterli olmalıdır	K2, K6, K7, K8, K10
Öğrenci-öğretici ve öğrenci-öğrenci etkileşimi sağlanmalıdır	K1, K3, K4, K6, K10
Sistemsel sıkıntılar giderilmelidir	K1, K4, K6
Öğrenciye somut içerik sunulmalıdır	K1, K3, K5
Uygulamalı derslerde laboratuvar ortamları kullanılmalıdır	K2, K6, K8
Ders işlerken sunu yerine tahta kullanılmalıdır	K2, K3, K4
Öğrenci hazırlıklı olmalıdır	K9, K10
Fırsat eşitliği sağlanmalıdır	K4, K7

Elde edilen bulgulara göre katılımcılar, öğretmenlerin yeterli teknolojik alan bilgisine sahip olması, öğrenen-öğretici ve öğrenen-öğrenci etkileşiminin olması, sistemin teknik sorunlardan uzak olması, öğrencilere somut içerik sunulması, öğretmenlerin sunu yansıtmak yerine tahta kullanması gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin ders öncesinde hazırlıklı olmaları konusunda sorumluluk almalarına dikkat çekmişlerdir. Bunlara ilaveten uzaktan eğitimin etkili olabilmesi için öğrenciler arasında eşitliğin sağlanması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu noktada katılımcılardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtildiği gibidir.

K3: Derste sunulan sunuların sadece okumak yerine sunun üzerine gerektiğinde yazı yazmanın daha yararlı olacağını düşünüyorum.

K10: Öğrenme yönetim sistemimizi düzenli kontrol ederek yüklenen materyalleri temel alarak sağlıklı bir öğrenme planlayabiliriz. Ayrıca sanal sınıflara düzenli katılım sağlamak ve ders esnasında aktif bir şekilde rol almak bizleri daha motive ederek ders konusundaki verimimizi arttıracaktır.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bu araştırmada, covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim alan öğretmen adaylarının, uzaktan eğitime yönelik algıları değerlendirilmiştir. Araştırma sonucu elde edilen bulgular alanyazında ki çalışmalar ile tartışılmıştır. Bu araştırmada katılımcılar, Derslerin uzaktan eğitimle verilmesine ilişkin; yanlış bir uygulama, böyle olması gerekiyor ve alana göre uzak veya örgün eğitim olmalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Tuncer ve Bahadır (2017) benzer şekilde uzaktan eğitimin her ders için uygun olmayacağını vurgulamışlardır. Karakuş vd, (2020) Türkçe öğretmen adaylarıyla yaptıkları araştırmada öğrencilerin %62 sinin uzaktan eğitimi benimsemediklerini, %33,7 sinin eğitimin hibrit olarak yapılmasını ve yalnızca %4,3 ünün uzaktan eğitimi benimsediklerini belirtmişlerdir. Benzer sonuca Serçemeli ve Kurnaz'ın (2020) çalışmasında da rastlanmıştır. Gelişli (2015) ise teorik ve uygulamalı dersler için farklı uygulamaların geliştirilmesinin faydalı olabileceğini belirtmektedir. Mevcut çalışmanın ve diğer çalışmaların bulgularından hareketle uzaktan eğitimin birçok alandaki eğitim ihtiyacını karşılamadığı sonucuna varılmış ve öğrenenler zorunluluk olmadıkça uzaktan eğitimin kullanılmaması gerektiğini düşünmektedirler. Bu araştırmada katılımcılar uzaktan eğitimin avantajlarını rahatlık, zamandan tasarruf, ders videolarına sürekli erişim, düşük maliyet ve kullanıma hazır ders notlarına erişim, kendi hızında öğrenme, bilgiyi nasıl arayacağını öğrenme, öğrenmeyi öğrenme, teknolojik gelişim sağlanması olarak belirtmişlerdir. Benzer bulgular Serçemeli ve Kurnaz (2020) ve Tuncer ve Bahadır (2017) tarafından da bildirilmiştir. Ayrıca Kannadhasan vd, (2020) uzaktan

eğitimin en büyük avantajları olarak zamandan tasarruf ve hareketliliğe dikkat çekmiştir. Okuma yazma oranı düşük olan ülkelerde, daha çok kişiye erişim açısından oldukça etkili olabileceğini de vurgulamışlardır. Sonuç olarak uzaktan eğitim rahatlık, ders materyallerine sürekli erişim, zaman tasarrufu ve bireysel öğrenmeler sağlanması açısından özellikle avantaj olarak görüldüğü söylenebilir.

Ayrıca, uzaktan eğitimin sınırlılıkları iletişim ve etkileşim eksikliği, öğrenciler arası eşitsizlik, uygulamalı derslerle ilgili sorunlar, teknik sorunlar, derse katılım açısından öğrenci takibi ile ilgili sorunlar, öğrencilerin öz yönetim eksikliği, birinci sınıf öğrencilerinin uyum sorunları, duyuşsal ve psikomotor hedeflere ulaşamama, ders süresinin kısılması ve öğrenci ve öğreticilerin teknolojik yetersizlikleri olarak belirlenmiştir. Karakuş vd. (2020) özellikle teknolojik araçlara erişim açısından öğrenciler arasındaki eşitsizlik olduğunu ve beceri öğretimi noktasında uzaktan eğitimin eksik kaldığını belirtmektedirler. Serçemeli ve Kurnaz (2020) uzaktan eğitimin sınırlılıklarını iletişim eksikliği ve sosyal yalıtılmış hissi olarak vurgulamışlardır. Tuncer ve Bahadır (2017) uzaktan eğitimi; ezbere teşvik etmesi, bağlantı sorunlarının olması, bireysel farklılıkları dikkate almaması, sıkıcı olması, öğreticilerin öğrencilerle sınırlı iletişim kurması gibi çeşitli faktörler nedeniyle eleştirmişlerdir. Kannadhasan vd. (2020) öğrenci ile öğretici arasındaki iletişimin olmayışını sınırlılık olarak vurgulamaktadırlar. Ayrıca, teknolojik araçlara erişimin sınırlı olması (Bashithalshaaer, Alhendawi & Lassoued, 2021; Thomas, Price, Paine & Richards, 2002) ve teknolojik becerilerdeki eksiklikler (Favale, Soro, Trevisan, Drago & Mellia, 2020) diğer sınırlılıklar olarak belirtilmektedir. Diğer çalışmalarda da vurgusu yapılan iletişim eksikliği, teknik sorunlar, teknolojik becerilerdeki eksiklikler, ders hedeflerine ulaşmadaki sorunlar ve öğrenenler arasındaki eşitsizlik uzaktan eğitimin en önemli sınırlılıkları olarak görülmektedir. Ayrıca bu çalışmada devam takibinin olmaması sınırlılık olarak belirtilmesine rağmen, Tuncer ve Bahadır (2017) çalışmalarında bu durumu avantaj olarak ifade etmişlerdir. Ancak, söz konusu çalışmanın pandemi öncesinde yapıldığı göz önüne alındığında, öğrencilerin katıldığı uzaktan eğitim programına gönüllü olması devam konusundaki algılarını etkileyebilir. Özalkan'ın (2021) da öne sürdüğü gibi yerleşik olarak yürütülen uzaktan eğitim faaliyetleri, bugün uygulanan acil uzaktan eğitim olarak vurgulanan zorlayıcı sebep ve süreçlerden birçok yönüyle ayrılabilir.

Mevcut çalışmanın bir diğer kritik bulgusu da ders materyallerinin önem düzeyi ile ilgili olmuştur. Sonuçlara göre katılımcıların yarısı ders materyallerinin yetersizliğine dikkat çekmiştir. Benzer bir sonuç Eroğlu ve Kalaycı (2020) tarafından yapılan başka bir çalışmada da bulunmuştur. Öte yandan Öztaş ve Kılıç (2017) tarafından tam tersi bir sonuç elde edilmiştir. Katılımcılar arasındaki anlaşmazlık, farklı dersler için kullanılan materyallerin farklı olmasından kaynaklanabilir. Bunun dışında pandemi döneminde acil olarak uzaktan eğitime geçiş materyallerin yetersiz görülme nedeni olarak gösterilebilir. Bu çalışmada da ölçme ve değerlendirme sürecinin bir dönem boyunca ödev ve kısa quizleri içermesi gerektiği tespit edilmiştir. Ayrıca bir katılımcı çevrimiçi bir kursa katılımın ölçme ve değerlendirme sürecinde dikkate alınması gerektiğini ortaya koymuştur. Eroğlu ve Kalaycı (2020) uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Benzer bir çalışmada Bashithalshaaer, Alhendawi & Lassoued (2021) uzaktan eğitimde yapılan çoktan seçmeli testleri güvenli bulmamaktadır. Ayrıca, Balta ve Türel (2013) süreç değerlendirmeyi geri dönüt, öğrenme hızındaki farklılıklar ve

değerlendirme sonucu oluşan öğrenme kalitesi açısından önemli bulmakta ve ölçme ve değerlendirmede kopyacılığı en aza indirmek veya engellemek için, rastgele karışık test, kısa sınav veya açık kitap sınavlarının yapılabileceğini belirtmiştir. Yaman (2015) uzaktan eğitimde öğrencilerin dersleri takip düzeylerinin ve belirli aralıklarla verilecek olan ödevlerin değerlendirmeye katılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu nedenle, bu çalışmanın ve literatürdeki diğer bulgulardan hareketle, uzaktan eğitime sadece ara ve final sınavların uygulanması yerine ölçme ve değerlendirme sürecine rastgele karma testler ve ödevlerin entegre edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu araştırmada öğrenme yönetim sistemini katılımcılardan sadece bir kişi yeterli görürken, diğerleri yetersiz ve geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu bulgu sadece araştırmanın yapıldığı üniversitenin öğrenme yönetim sisteminin değerlendirilmesini içerdiğinden tartışılmamıştır. Sürekli gelişen teknolojiye, teknik bir uygulamanın yeterli olarak ifade edilerek bir sınırlandırmanın yapılamayacağı açık bir gerçektir. Yani öğrenme yönetim sistemi kullanıcı ihtiyacına göre değişebilmektedir. Bu noktada her kullanıcının farklı beklentileri olacağından genellikle yetersiz veya geliştirilmeli olarak algılanabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, öğrenenlerin ihtiyaçlarını karşılamak için öğrenme yönetim sistemlerinin düzenli olarak iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın son kritik bulgusu, uzaktan eğitimin etkililiğini artırmanın yollarıyla ilgilidir. Katılımcılar öğreticilerin gelişmiş TPAB becerilerinin, öğrenen-öğretici ve öğrenen-öğrenen etkileşiminin, teknik konuların eksikliğinin, somut içerik kullanımının, uygulamalı derslerde laboratuvar kullanımının, öğreticilerin sunu yerine tahta kullanmasının, teknik açıdan öğrenciler arasında eşitlik ve öğrencilerin kendi sorumluluklarının bilincinde olmalarının önemini vurgulamışlardır. Eroğlu ve Kalaycı (2020) öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri noktasında eksik olduklarını belirtmişlerdir. Al ve Madran (2004) uzaktan eğitimde etkileşimin önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Karakuş vd. (2020) uzaktan eğitimle verilen derslerde öğretim üyeleri ve öğrenciler arasında iletişim ve etkileşimin önemli olduğunu vurgulamıştır. Öztürk (2005) ise fırsat eşitliğine önem vererek, oluşan bu eşitsizlikten doğan dijital uçurumun bilgi edinememe gibi derin bir problem oluşturacağını ifade etmiştir. Elcil ve Şahiner (2014) uzaktan eğitim uygulamalarının; teknolojik, kurumsal, sosyal ve iletişimsel boyutlarıyla bütünsel bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Bu noktada etkili bir uzaktan eğitim programı için öğreticinin TPAB becerilerini geliştirmeleri, sistemle ilgili sorunların giderilmesi, etkileşim düzeyinin artırılması ve öğrenenler arasındaki eşitsizliklerin giderilmesi için gerekli desteğin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca uzaktan eğitim bir öğrenme türü olarak tek başına kullanılmamalıdır. Serçemeli ve Kurnaz'ın (2020) da belirttiği gibi uzaktan eğitimin örgün eğitimi destekleyecek şekilde uygulanmasının daha doğru olacağı düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Bu araştırmanın katılımcıları gönüllü olarak seçilmiştir ve katılımcıların cinsiyet açısından dengeli bir şekilde dağılmadığı görülmektedir. Ayrıca yüz yüze eğitim döneminde olunmadığı için katılımcılar araştırmacının girdiği derslerden ulaşabildiği öğrencilerden seçilmiştir. Bu iki durum araştırmanın sınırlılıkları olarak ifade edilmektedir.

Nitel olarak öğrenci görüşlerinin değerlendirildiği bu araştırmanın sonuçları uzaktan eğitimin etkisini ortaya koymaktadır. Araştırma bulgularına dayanarak aşağıda bazı önerilerde bulunulmuştur.

- Uzaktan eğitimde dersin işleniş şekli alana göre düzenlenmelidir.
- Uygulamalı dersler, alan uzmanları tarafından geliştirilen simülasyonlar kullanılarak öğrencinin pratik yapmasına olanak tanıyacak şekilde yapılmalıdır.
- Öğretici interaktif ders materyalleri tasarlamalıdır.
- Adil ve gerçekçi ölçme değerlendirme teknikleri kullanılmalıdır.
- Öğrenme yönetim sistemi kullanıcılar arasındaki etkileşimi desteklemelidir.
- Uzaktan eğitimin etkililiği konusunda daha detaylı veriler elde etmek için deneysel ve gözlemsel çalışmalar yapılmalıdır.
- Uzaktan eğitimin verimliliğini etkileyen ortak faktörleri belirlemek için benzer çalışmaların ortak etkisini ortaya koyacak meta-analiz çalışmaları yapılmalıdır.

ETİK METİN

Bu makalede dergi yazım kuralları, yayın ilkeleri, araştırma ve yayın etiği, dergi etik kuralları takip edilmiştir. Ayrıca bu araştırma Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun 26/02/2021 tarih 03 sayılı oturumunda alınan 03-12 sayılı kararla etik açıdan uygun bulunmuştur.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı: Yazarın bu makaleye katkısı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Adıyaman, Z. (2001). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1(11), 92-97.
- Ağaoğlu, E., İmer, G. & Kurubacak, G. (2002). A case study of organizing distance education: Anadolu University, *Turkish Online Journal of Distance Education*, 3(1), 45-51.
- Al, U. & Madran, O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 259-271. <https://doi.org/10.15612/BD.2004.491>
- Aras, E., & Karakaya, Y. E. (2020). E-learning in sports education institutions in Turkey. *MOJES: Malaysian Online Journal of Educational Sciences*, 8(1), 14-26.
- Balta, T. & Türel, Y.K. (2013). Çevrimiçi uzaktan eğitimde kullanılan farklı ölçme değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin bir inceleme. *Turkish Studies*, 8(3), 37-45.
- Bashithalshaaer, R., Alhendawi, M. & Lassoued, Z. (2021). Obstacle comparisons to achieving distance learning and applying electronic exams during covid-19 pandemic. *Symmetry*, 13(1), 1-16.
- Bilgiç, H.G., ve Tüzün, H. (2015). Yükseköğretim kurumları web tabanlı uzaktan eğitim programlarında yaşanan sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 26-50.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Cooksey, R. & McDonald, G. (2011). *Surviving and Thriving in Postgraduate Research*, Prahran, VIC, Tilde University Press.
- Çoban, Serhat (2013). “Uzaktan ve Teknoloji Destekli Eğitimin Gelişimi”, İstanbul: XVI. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildiri Kitabı.
- Dikmen, M. (2020). An examination of the attitude of university students towards distance education in terms of various variables. In H. Sahin (Ed.), *Educational sciences theory, current researches and new trends* (pp. 1-13). Cetinje-Montenegro: IVPE
- Dikmen, S., & Bahçeci, F. (2020). Strategies of higher education institutions for distance education in the covid-19 pandemic process: Example of Fırat university. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2), 78-98.
- Dinçer, Serkan (2006). Bilgisayar destekli eğitim ve uzaktan eğitime genel bir bakış. *Akademik Bilişim Konferansı*. 9-11 Şubat, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metotlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elcil, Ş., & Şahiner, D. S. (2013). Uzaktan eğitimde iletişimsel engeller. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 6(1), 21-33.
- Eroğlu, F., & Kalaycı, N. (2020). Üniversitelerdeki zorunlu ortak derslerden Türk dili dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamalarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 1001-1027.
- Favale, T., Soro, F., Trevisan, M., Drago, I. & Mellia, M. (2020). Campus traffic and e-Learning during COVID-19 pandemic. *Comput. Netw.* 2020, 176, 107290.
- Gelişli, Y. (2015). Uzaktan eğitimde öğretmen yetiştirme uygulamaları: tarihçe ve gelişim. *Journal of Research in Education and Teaching*, 4(3), 313-321.
- Gilani, I. (2020). *Coronavirus pandemic reshaping global education system?* <https://www.aa.com.tr/en/education/coronavirus-pandemic-reshaping-global-educationsystem/1771350>
- INGEV, (2021, 17 Şubat). *Uzaktan Eğitimde Eşitsizlikler Artıyor mu?* <https://ingev.org/haberler/ingev-ve-istanbul-bilgi-universitesinden-uzaktan-egitime-yonelik-tutumlar-arastirmasi/>
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kannadhasan, S., Nagarajan, R., Shanmuganatham, M., & Deepa, S. (2020). Future proofing higher education challenges in open and distance learning. *International Journal of Scientific Research and Engineering Development*, 3(6), 1239-1245.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 19, 220-241.
- Kaysi, F. (2018). An Analysis of Capstone Courses Given Through Distance Education in Turkey. *International Journal of Distance Education Technologies*, 16(3), 1-17., Doi: 10.4018/IJDET.2018070101
-

- Kaysi, F., & Aydemir, E. (2017). Assessment of interaction dimensions in distance education processes. *The Journal of Social Sciences*, 4(11), 778–790.
- Keskin, M., & Özer Kaya, D. (2020). Evaluation of students' feedbacks on web-based distance education in the covid-19 process. *İzmir Katip Celebi University Faculty of Health Sciences Journal*, 5(2), 59-67.
- Kıralı, F. N. & Alcı, B. (2016). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim algısına ilişkin görüşleri. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 8(30), 55-83.
- Kırık, A. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, 21, 73-94.
- Kürtüncü, M., & Kurt, A. (2020). Problems of nursing students in distance education in the covid-19 pandemia period. *Eurasian Journal of Researches in Social and Economics*, 7(5), 66-77.
- Madiope, M., Mendy, J. (2021). Analysis of current trends in distance education during covid19: a south african higher education context. *The Online Journal of Distance Education and e-Learning*, 9(1), 1-7.
- Markova, T., Glazkova, I., & Zaborova, E. (2017). Quality issues of online distance learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 685-691. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2017.02.043>
- Mayring, P. (2000). *Nitel sosyal araştırmaya giriş* (Çev. A. Gümüş ve M. S. Durgun). Adana: Baki.
- Midkiff, S. P. & Dasilva, L. A. (2021, 18 Şubat). *Leveraging the Web for Synchronous Versus Asynchronous Distance Learning*. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.5.3925&rep=rep1&type=pdf>
- Moore, M. ve Kearsley, G. (2005). *Distance Education : A System View*. Canada: Wadsworth.
- Özalkan, G. Ş. (2021). Uzaktan Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme: Pandemi Sürecinde Sosyal Bilimler Eğitimi Yeniden Düşünmek. *International Journal of Economics Administrative and Social Sciences*, 4, 18-26.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5, 376-394.
- Öztaş, S., & Kılıç, B. (2017). Atatürk ilkeleri ve inkilâp tarihi dersinin uzaktan eğitim şeklinde verilmesinin öğrenci görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Turkish History Education Journal*, 6(2), 268-293.
- Öztürk, L. (2005). Türkiye'de dijital eşitsizlik: Tübitak-bilten anketleri üzerine bir değerlendirme. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24, 111-131.
- Romiszowski, A. (2004). How's the E-learning Baby? Factors Leading to Success or Failure of an Educational Technology Innovation. *Educational Technology*, 44(1), 5-27.
- Serçemeli, M., & Kurnaz, E. (2020). COVID-19 Pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Taylor, R. W. (2002). *Pros and Cons of Online Learning - A Faculty Perspective*, Journal of European Industrial Training.
- Taylor, S. J., Bogdan, R. (1984). *Introduction to qualitative research methods: The search for meaning* (2nd ed.). USA: John Wiley & Sons.
- Thomas, P., Price, B., Paine, C., & Richards, M. (2002). Remote electronic examinations: Student experiences. *British Journal of Educational Technology*. 5(33), 537–549. <https://doi.org/10.1111/1467-8535.00290>

- Tuncer ve Bahadır (2017). Uzaktan eğitim programlarının bu programlarda öğrenim gören öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *The Journal of Educational Reflections*, 1(2), 29-38.
- Tutkun, Ö. F., Gür Erdoğan, D., & Demirtaş, Z. (2014). The Opinions of Students toward Curriculum of Distance Education Non-Thesis Master. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(2), 307-318. DOI: <http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2014.02.005>
- USDLA (2021, 23 Şubat). *Definition of Distance Learning*. <http://www.usdla.org>.
- Yaman, İ. (2015). Üniversitelerde zorunlu İngilizce (5I) derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin artı ve eksileri. *Turkish Studies*, 10(7), 967-984. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8108>.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. baskı). Seçkin Publisher.
- Zaborova, E., & Markova, T. (2021). Distance Education in Higher Education: The Perspective of Key Social Actors. *KnE Social Sciences*, 5(2), 200-208. <https://doi.org/10.18502/kss.v5i2.8353>.